

засобами та нестероїдними протизапальними препаратами можуть виникати судоми як результат побічної дії ліків. У Харківському регіоні частота таких побічних реакцій склала 0,75%. Це дозволяє віднести ці реакції до таких, що трапляються нечасто.

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІЛЬГОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ ХВОРИХ НА ЕПІЛЕПСІЮ

Волкова А.В., Корж Ю. В., Олейнікова Н. В., Коробова Є.С.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Питання охорони здоров'я, медичної допомоги та медичного страхування висвітлено в основному державному документі – Конституції України. Так, у статті 49 наголошено, що охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних й оздоровчо-профілактичних програм. Україна прийняла Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права, 12 стаття якого наголошує на праві кожної людини на найвищий рівень фізичного й психічного здоров'я. До пріоритетних напрямів реалізації моделі державного управління охороною здоров'я України належить поліпшення стану забезпечення населення лікарськими засобами (ЛЗ) і медичними виробами. Для виконання цього завдання передбачено обіг якісних, ефективних і безпечних ЛЗ, упровадження в практику формулярної системи, диференційної реімбурсації ЛЗ, а також формування економічно обґрунтованих цін на ліки та медичні вироби.

Метою дослідження став аналіз нормативно-правових особливостей пільгового забезпечення ЛЗ хворих на епілепсію.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження обрано нормативно-правові акти щодо забезпечення пільгового відпуску ЛЗ для лікування хворих на епілепсію. Використано методи: порівняльно-правовий, формально-юридичний, логіко-юридичний, контент-аналіз.

Результати. Питання забезпечення ЛЗ регламентовано законодавством України, у статті 54 Закону України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ «Про охорону здоров'я» визначено порядок забезпечення населення ЛЗ та імунобіологічними препаратами. Механізм реалізації прав пацієнта на отримання ліків урегульовано Постановою Кабінету Міністрів України (КМУ) від 17 серпня 1998 р. № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями». Зазначеною Постановою встановлено, що особам, які хворі

на епілепсію та проходять амбулаторне лікування, ЛЗ (для лікування основного захворювання) відпускаються безоплатно. Також у Постанові зазначено, що витрати, пов'язані з відпуском ЛЗ безоплатно й на пільгових умовах, провадяться за рахунок асигнувань, передбачених державними та місцевими бюджетами на охорону здоров'я. Так, пунктом 3 частини 6 статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до делегованих повноважень органів місцевого самоврядування віднесено забезпечення відповідно до законодавства пільгових категорій населення ЛЗ та медичними виробами. Відпуск ЛЗ безоплатно і на пільгових умовах у разі амбулаторного лікування осіб провадиться аптеками за рецептами, виписаними лікарями за місцем проживання цих осіб.

З 1 квітня 2017 року згідно з Постановами КМУ від 09.11.2016 № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів» та від 17.03.2017 № 152 «Про забезпечення доступності лікарських засобів» почала діяти Урядова програма «Доступні ліки». Метою вищезазначеної програми є забезпечення кожного громадянина України необхідними ЛЗ, які покращать його життя, зможуть запобігти виникненню ускладнень та передчасній смерті.

Урядова програма «Доступні ліки» почала працювати для пацієнтів, що мають серцево-судинні захворювання, цукровий діабет II типу або бронхіальну астму. Сьогодні у зв'язку зі змінами у законодавстві Урядова програма «Доступні ліки» оновлена та регулюється Постановами КМУ № 135 від 27.02.2019 р. «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів» та № 854 від 28.07.2021 р. «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення». Зазначені зміни насамперед пов'язані із включенням до урядової програми реімбурсації з 1.10.2021 р. ЛЗ для надання медичної та фармацевтичної допомоги хворим на епілепсію й пацієнтам з розладами психіки та поведінки. Відпуск ЛЗ провадиться аптеками за електронними рецептами за рахунок асигнувань, передбачених державним бюджетом на охорону здоров'я.

Слід зауважити, що Постановою КМУ від 31.10.2018 р. № 908 внесено зміни до пункту 1 постанови КМУ № 1303. Відповідно зазначених змін регламентовано наступне: безоплатно й на пільгових умовах відпускаються ЛЗ, які зареєстровані в Україні в установленому порядку та включені до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я. Дія цієї постанови не поширюється на ЛЗ, вартість яких відшкодовується за договорами про реімбурсацію, укладеними відповідно до законодавства. Отже ЛЗ, що включені до Реєстру ЛЗ, вартість яких підлягає відшкодуванню (наказ МОЗ України від 25.02.2022 № 366 «Про затвердження Реєстру лікарських засобів, які підлягають реімбурсації, станом на 18.02.2022 р.») не повинні відпускатися з аптекних закладів за рахунок місцевих бюджетів. На наш погляд, існує деяка неузгодженість щодо фармацевтичного забезпечення хворих на епілепсію зважаючи на положення урядової програми реімбурсації та пільгового забезпечення цієї категорії хворих, що регламентується Постановою

КМУ № 1303. Зокрема, пацієнти з епілепсією, які для проведення фармакотерапії отримували ЛП, зокрема *вальпроєвої кислоти, карбамазепіну та ламотриджину*, безкоштовно відповідно положенням пільгового забезпечення окремих категорій хворих, зараз мають доплачувати за них, у зв'язку із включенням цих ЛЗ до Реєстру ЛЗ, які підлягають реімбурсації. Враховуючи високу вартість ЛЗ та низьку платоспроможність населення хворі на епілепсію не завжди мають можливості отримати необхідні ЛП.

Висновок. Таким чином, узагальнюючи результати проведеного аналізу можна стверджувати, що першочерговим заходом у напрямку підвищення рівня соціальних гарантій та покращення лікарського забезпечення хворих на епілепсію є вчасне оновлення та узгодження нормативно-правових документів щодо надання якісної та доступної фармацевтичної допомоги таким хворим.

ПОБІЧНІ ЕФЕКТИ ПРОТИЕПІЛЕПТИЧНИХ ЗАСОБІВ ЗА ДАНИМИ МОНІТОРИНГУ ПОБІЧНИХ РЕАКЦІЙ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ТА В МІСТІ ХАРКІВ

Деримедвідь Л. В., Сєдоволоса Н. І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Епілепсія є одним з найпоширеніших захворювань серед хронічних патологій нервової системи. Це гетерогенна група захворювань, які характеризуються повторними судомними нападами, що виникають спонтанно. За статистичними даними, на епілепсію хворіє 0,5–1% населення. Для лікування епілепсії застосовують антиконвульсанти різних підгруп – барбітурати та їхні похідні, похідні гідантоїну, бензодіазепіну, карбоксаміду, жирних кислот та інші протиепілептичні засоби. На жаль, всім цим препаратам притаманні побічні ефекти.

Мета дослідження. Проаналізувати побічні реакції (ПР) протисудомних препаратів, які виникли у хворих у м. Харків та Харківській області за період 2017–2021 рр.

Матеріали і методи. У роботі використано метод спонтанних повідомлень про випадки ПР від медичних працівників закладів охорони здоров'я у Харківському регіоні за період 2017–2021 рр.

Результати. За період 2017–2021 рік від лікувальних закладів Харківського регіону до Державного підприємства «Державний експертний центр Міністерства